

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 832 din 25.11.2020

Dosar nr: 199/2019

Petiția nr: 6149/12.09.2014

Petenta:

Reclamați: Ministerul Justiției, Curtea de Apel Galați, Tribunalul Vrancea, Guvernul României, Parlamentul României

Obiect: discriminare în modalitatea de stabilire a grupei de muncă în care au fost încadrați petentii

I. Numele, domiciliul și sediul părților

Numele și domiciliul petentă

1.

Numele și domiciliul reclamați

2. Ministerul Justiției, cu sediul în București, str. Apolodor, nr. 17, sector 5;
3. Curtea de Apel Galați, cu sediul în Galați, str. Brăilei, nr. 153, Județul Galați;
4. Tribunalul Vrancea, cu sediul în Focșani, str. Republicii, nr. 96, Județul Vrancea;
5. Guvernul României, cu sediul în București, Piața Victoriei, nr. 1, Sector 1, București;
6. Parlamentul României, cu sediul în București, str. Izvor 2-4, Sector 5, București.

II. Obiect și descrierea presupusei fapte de discriminare

7. Petenta sesizează o posibilă discriminare prin neacordarea sporului de doctorat obținut ulterior datei de 1 ianuarie 2010.

III. Citarea părților

8. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată (în continuare O.G. nr. 137/2000), s-a îndeplinit procedura de citare.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentei

9. Prin petiția înregistrată la CNCD cu nr. 2230/18.04.2019, petenta, judecător la Judecătoria Focșani care, la data de 27.06.2013, a terminat studiile doctorale, susținând teza de doctorat cu titlul „Cauze de ineficacitate a contractelor”, conform mențiunilor din cadrul diplomei de doctor pe care o anexează prezentei sesizări, materia fiind drept procesual civil, sesizează o

posibilă discriminare prin neacordarea sporului de doctorat obținut ulterior datei de 1 ianuarie 2010.

10. Potrivit art. 24 din Hotărârea nr. 567/15.06.2005 privind organizarea studiilor universitare de doctorat „doctoranzii care îndeplinesc toate obligațiile de studiu și cercetare prevăzute în contract și susțin cu succes teza de doctorat, primesc titlul de doctor în domeniul de studiu abordat”

11. La data de 06.08.2013, petenta a notificat Consiliul Superior al Magistraturii cu privire la acordarea sumei compensatorii convenite iar la data de 20.12.2013 a notificat Tribunalul Vrancea, solicitând drepturile ce i se cuvin ca urmare a acordării acestui titlu științific.

12. Prin adresa nr. 2/110147/20.02.2014, a Ministerului de Justiție, i s-a răspuns, arătându-se faptul că sporul pentru titlul științific de doctor în drept nu se mai regăsește printre sporurile avute în vedere de Legea nr. 330/2009 privind salarizarea și alte drepturi ale judecătorilor, procurorilor și altor categorii de personal din sistemul justiției, iar pe de altă parte că nu mai poate beneficia nici de suma compensatorie de care beneficiază alți colegi întrucât nu beneficia de acest spor la data de 31.12.2009 pentru a-i fi aplicabile dispozițiile art. 6, alin. 1 din OUG 1/2010, raportat la art. 30, din Legea nr. 330/2009.

13. Petenta apreciază că abrogarea art. 5 din OUG nr. 27/29.03.2006 prin art. 47 din Legea nr. 330/2009 este neconstituțională, fiind încălcat art. 41 din Constituție. Mai mult, înlăturarea sporului de doctorat prevăzut de legea anterioară împiedică formarea profesională a judecătorilor, fiind de natură a afecta statutul acestei profesii. Discriminarea dintre deținătorii titlurilor de doctor de dinainte de data de 31.12.2009 și cei care au obținut acest titlu după data menționată, este evidentă în condițiile în care lucrează în aceleași condiții, fiind în contradicție și cu art. 4 din Constituția României privind egalitatea între cetățeni, art. 16 privind egalitatea în drepturi și art. 41 privind dreptul la muncă și protecție socială din Constituție. Petenta invocă și prevederile Directivei Consiliului 2000/43/CE privind aplicarea principiului egalității de tratament între persoane.

14. Petenta solicită constatarea discriminării, înlăturarea consecințelor faptelor discriminatorii și restabilirea situației anterioare discriminării, abrogarea dispozițiilor legale sus arătate, cu mențiunea acordării sporului de 15% pentru toți judecătorii și procurorii care dețin titlul de doctor în drept.

15. Petenta mai solicită și acordarea de despăgubiri în contravaloarea sumei compensatorii sau acordarea sporului de 15% pentru titlul de doctor în drept cu efectuarea convenitelor menționate în carnetul său de muncă.

16. Prin precizările înregistrate sub nr. 18412/21.10.2014, petenta solicită să se dispună înlăturarea consecințelor faptelor discriminatorii prin formarea de recomandări și sesizarea autorităților competente, părțile reclamate din prezenta cauză, pentru a modifica respectivele texte de lege.

17. Petenta mai solicită acordarea sumei de 150.000 lei cu titlu de daune morale constând în starea de disconfort prin lipsirea de un drept material.

Susținerile reclamațiilor

18. Prin adresa nr. 6920/16.10.2014, reclamatul Ministerul Justiției solicită admiterea excepției de necompetență materială, invocată din oficiu. Pe de altă parte Ministerul Justiției invocă lipsa calității procesuale pasive, fiind vorba de o situație care își are izvorul direct în conținutul unor norme legale, nefiind vorba de un act sau de o faptă, de o acțiune sau de o omisiune cu

caracter discriminatoriu, săvârșită de către Ministerul Justiției.

19. Pe fondul cauzei, reclamatul arată faptul că prevederile art. 48 alin. 1 pct. 7 și art. 30 alin 6 din Legea cadru nr. 330/2009, art. 6 alin. 1 din OUG 1/2010 și art. 1 alin. 5 din Legea nr. 285/2010 au format obiectul mai multor excepții de neconstituționalitate soluționate prin deciziile nr. 594/2012 și 587/2012. Curtea a reținut prin deciziile menționate că sporurile, premiile și alte stimulente, acordate demnitarilor și altor salariați, prin acte normative, reprezintă drepturi salariale suplimentare și nu drepturi fundamentale, consacrate și garantate de Constituție. Legiuitorul este în drept să instituie anumite sporuri la indemnizațiile și salariile de bază, premii periodice și alte stimulente, pe care le poate diferenția în funcție de categoriile de personal cărora li se acordă, se poate modifica în diferite perioade de timp, le poate suspenda sau chiar anula.

20. Prin punctul de vedere formulat, Tribunalul Vrancea, solicită admiterea excepției necompetenței C.N.C.D. invocată din oficiu.

21. Pe fondul aspectelor sesizate în petiție, reclamatul solicită respingerea acesteia ca neîntemeiată având în vedere faptul că sporul de doctorat, în cuantum de 15%, a fost prevăzut de dispozițiile art. 5 din OUG nr. 27/2006 privind salarizarea și alte drepturi ale judecătorilor, procurorilor și altor categorii de personal din sistemul justiției. Prin dispozițiile art. 48 alin . 1, pct. 7 din Legea cadru nr. 330/2009, prevederile art. 5 din OUG nr. 27/2006 au fost abrogate, însă sumele de bani aferente sporului de doctorat au fost menținute sub forma unei sume compensatoare, cu caracter tranzitoriu, pentru persoanele care îi aveau în plată, la data de 31.12.2009. Fiind o măsură tranzitorie, constată că nu este vorba de un tratament juridic aplicat unor persoane în situații similare, pentru a se constata existența unei stări de discriminare.

22. Prin punctul de vedere formulat, partea reclamată Guvernul României - Secretariatul General al Guvernului arată faptul că C.N.C.D. nu poate avea competența de a recomanda ori impune sub sancțiune, adoptarea sau modificarea unui act normativ și nici de a interfera în competențele Curții Constituționale, neputându-se subroga în drepturile autorității ori instituții publice. Dispozițiile unei legi, în spețe a Legii nr. 330/2009 și ale Legii nr. 285/2010) reclamate ca având caracter discriminatoriu, nu pot face prin ele însele, obiectul unei sesizări întemeiate pe OG nr. 137/2000, modificată și completată, ci doar al unei excepții de neconstituționalitate, în a cărei soluționare Curtea Constituțională are atribuții exclusive.

23. Prin punctul de vedere formulat de către reclamatul Parlamentul României - Senat se arată faptul că dispozițiile de lege menționate în prezenta petiție nu se mai încadrează în fondul activ al legislației, singura în măsură să se pronunțe asupra constituționalității legilor este Curtea Constituțională, având în vedere că ele continuă să producă efecte juridice asupra raportului de muncă al petentei în privința salarizării și implicit al acordării/neacordării sporului de doctorat.

24. Pe fond, arată faptul că indemnizația la care face referire petenta reprezintă un drept de natură constituțională iar eliminarea acesteia a fost făcută în raport cu toate persoanele cărora li s-a acordat, neexistând o încălcare a art. 16 din Constituție. Eliminarea acestui drept salarial suplimentar a fost una totală, fără excepții, aplicându-se tuturor persoanelor vizate de ipoteza art. 5 din OUG nr. 27/2006.

25. Senatul nu poate fi obligat să inițieze un act normativ sau să adopte o lege în sensul dorit de către petentă. Cetățenii dispun de un drept de a propune proiecte de lege iar Constituția stabilește acest drept al cetățenilor la inițiativă legislativă, prin prevederile art. 74. Acceptarea susținerilor petentei ar echivala cu imposibilitatea legiuitorului de a mai putea modifica sistemul

de salarizare, pe motiv că ar crea diferențe față de sistemul anterior de salarizare. Diferența de tratament juridic în privința acordării sporului de 15% pentru deținerea titlului de doctor în drept este justificată prin faptul că cetățenii se află în situații obiectiv diferite în funcție de reglementarea aplicabilă potrivit principiului *tempus regit actum*.

V. Motivele de fapt și de drept

26. Colegiul director constată următoarele:

Prin petiția formulată și trimisă spre soluționare Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării acesta este sesizat în legătură cu neacordarea sporului aferent titlului științific de doctor deținut de către petentă.

27. Potrivit adresei comunicate de Serviciul Juridic al CNCD cu nr. 1775/03.04.2019, a fost comunicat faptul ca, prin Sentința civilă nr. 557/23.02.2016 pronunțată de Curtea de Apel București - Secția a VIII-a Contencios Administrativ și Fiscal în dosarul nr. 2205/2/2015, definitivă prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție - Secția de Contencios Administrativ și Fiscal nr. 1562/21.03.2019, instanța de judecată a dispus, printre altele, următoarele:

- admite în parte primul capăt de cerere al acțiunii reclamantei în contradictoriu cu pârâțul Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării;
- anulează în parte Hotărârea nr.38/21.01.2015 dată de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării în dosarul nr. 543/2014 în ceea ce privește primele două aspecte de cerere din sesizarea precizată a reclamantei;
- obligă pârâțul Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării să soluționeze, prin hotărâre, sesizarea precizată a reclamantei având nr. 6149/12.09.2014 (respectiv primele două capete de cerere), în sensul de a se statua dacă există sau nu discriminarea invocată și în sensul aprecierii asupra sesizării sau nu a autorităților competente.

28. În motivarea deciziei, Curtea a reținut următoarele:

În lumina interpretării date și de Curtea Constituțională prin Decizia nr 998/2008, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării rămâne autoritatea publică independentă, la nivel național, ce are ca atribuție esențială constatarea/identificarea existenței unor discriminări reclamate de orice persoane fizice sau juridice. Totodată, astfel cum rezultă în mod clar, fără echivoc așadar, din cuprinsul art 20 alin 2 și alin 7 din OG nr 137/2000, CNCD soluționează sesizarea persoanei care a reclamat situația de discriminare printr-o Hotărâre a Colegiului Director, iar nu prin emiterea unui Punct de vedere sau a unei Opinii. Mai mult textul art 20 alin 2 și 7 din OG nr 137/2000 are în vedere soluționarea pe fond a sesizării persoanei ce a reclamat situația de discriminare (în sensul de a se constata dacă există sau nu discriminarea reclamată), iar nu reținerea unei necompetențe a CNCD și emiterea în schimb a unui Punct de vedere cu privire la fondul sesizării.

29. Această concluzie a Curții este valabilă și pentru ipoteza din cauza de față când sesizarea reclamantei a privit reclamarea unei situații de discriminare ce își are sorgintea în prevederi legale adoptate de puterea legiuitoare. Căci chiar prin Decizia Curții Constituționale nr 997/2008 s-a arătat de către instanța de contencios constituțională că „ în vederea îndeplinirii rolului său de garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este chemat să vegheze, printre altele, inclusiv asupra modului în care este respectat acest principiu în conținutul actelor normative. În acest sens, acest organ poate constata existența unor prevederi de lege discriminatorii și își poate exprima opinia în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau

administrative cu principiul nediscriminării ”

30. Or, rezultă așadar că atribuția legală a CNCD de a constata existența situațiilor discriminatorii nu a fost înlăturată de Decizia Curții Constituționale, ci dimpotrivă CNCD poate constata existența unor prevederi de lege discriminatorii și își poate exprima opinia în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative cu principiul nediscriminării. Iar îndeplinirea acestei atribuții, în ipoteza sesizării CNCD de către o persoană ce reclamă o situație de discriminare (art 20 alin 1 OG nr 137/2000) urmează a se realiza tot prin adoptarea unei Hotărâri a Colegiului Director pe fondul sesizării, iar nu prin adoptarea unei soluții de necompetență materială și emiterea în schimb a unui Punct de vedere. O astfel de interpretare a Deciziei Curții Constituționale propusă de pârâtul CNCD nu ține cont nici de raționamentul Curții Constituționale, nici de mecanismul și de atribuțiile legale ale Consiliului.

31. Așa cum a relevat și practica înaltei Curți de Casație și Justiție - Secția de Contencios Administrativ și Fiscal (decizia nr. 5060/18.04.2013), din nici un considerent al Deciziei Curții Constituționale nr 997/2008 nu rezultă că i-ar fi fost înlăturate Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării atribuțiile de a constata existența unor discriminări care își au sorgintea în acte normative și de a formula recomandări sau de a sesiza autoritățile competente în vederea asanării respectivelor prevederi. Dimpotrivă, a subliniat ÎCCJ în decizia amintită, Curtea Constituțională a constatat că „în vederea îndeplinirii rolului său de garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este chemat să vegheze, printre altele, inclusiv asupra modului în care este respectat acest principiu în conținutul actelor normative. În acest sens, acest organ poate constata existența unor prevederi de lege discriminatorii și își poate exprima opinia în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative cu principiul nediscriminării”.

32. Curtea subliniază că prin adoptarea soluției de necompetență materială din Hotărârea nr 38/21.01.2014, CNCD a nesocotit însăși atribuția sa legală de a constata existența faptelor/situațiilor discriminatorii reclamate de persoane fizice/juridice. Apărarea pârâtului că prin Punctul de vedere emis s-a pronunțat pe fondul sesizării petentei (în sensul constatării existenței faptei discriminatorii) nu va fi primită de Curte, căci actul jurisdicțional prin care CNCD se pronunță asupra unei sesizări este Hotărârea Colegiului director, potrivit art 20 alin 2 din OG nr 137/2000, iar nu Punctul de vedere. Doar acestei Hotărâri a Colegiului director, actul normativ în materie, OG nr 137/2000, îi acordă valoare de act administrativ jurisdicțional, cu forța unui titlu executoriu, dacă nu a fost atacat în termenul de 15 zile prevăzut de art 20 alin 9. De altfel, litigiul în care s-a pronunțat de către ÎCCJ decizia nr. 5060/2013 a avut în vedere o situație similară în care o persoană fizică, având calitatea de judecător, a reclamat aceeași situație discriminatorie privind neacordarea sporului de doctorat de 15%, caz în care CNCD, în considerarea aceleiași Decizii nr 997/2008 a Curții Constituționale, a adoptat aceeași soluție a necompetenței sale materiale, fiind obligat prin sentința nr 32/2012 a Curții de Apel Ploiești la soluționarea sesizării în sensul de a se constata dacă există sau nu discriminarea învederată. Sentința Curții de Apel Ploiești a fost menținută prin decizia ÎCCJ nr 5060/2013, decizie invocată de pârâtul CNCD și în acest litigiu. Circumstanțierea diferită oferită de CNCD a fost aceea că, în litigiul finalizat prin decizia ÎCCJ nr 5060/2013, el nu emisese nici un Punct de vedere cu privire la fondul sesizării, spre deosebire de prezenta cauză în care a emis acest Punct de vedere. A susținut așadar CNCD că în ipoteza

„discriminării legislative” activitatea sa se rezumă la tărâmul oferit de art 18 din OG nr 137/2000, prin emiterea unui Punct de vedere fără forță juridică obligatorie.

33. CNCD soluționează sesizarea unei persoane care reclamă o situație/faptă discriminatorie printr-o Hotărâre a Colegiului director, potrivit art 20 alin 2 din OG nr 137/2000. Art 18 propus de CNCD pentru ipoteza „discriminării legislative” cu consecința reținerii necompetenței sale materiale în lumina Deciziei nr 997/2008 a CC și emiterii unui Punct de vedere cu privire la fondul sesizării nu reprezintă temeiul de drept privind soluționarea unei sesizări. Art 18 se referă la responsabilitatea generală a CNCD ca organism autonom, independent, în domeniul discriminării, în aplicarea și controlul respectării prevederilor OG nr 137/2000, precum și în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor actelor normative sau administrative care contravin principiul discriminării. Este real că în cadrul acestei responsabilități și ca o reflectare activă a rolului său de garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării, CNCD are competența legală de a emite Puncte de vedere, Opinii, Recomandări pentru alte autorități publice centrale, locale, etc. însă această competență nu se confundă cu cea în care CNCD este chemat a decide, în calitatea sa de organ administrativ jurisdicțional, cu privire la o sesizare adresată de o persoană ce reclamă o situație discriminatorie, sesizare cu privire la care CNCD desfășoară o procedură jurisdicțională, potrivit art 20 alin 4-6 din OG nr 137/2000. În acest caz, actul jurisdicțional final este, potrivit art 20 alin 2 și 7 OG nr 137/2000, Hotărârea Colegiului director, iar nu Punctul de vedere, Opinia sau Recomandarea.

34. Decizia Curții Constituționale nr 997/2008 în ansamblul ei nu contravine celor arătate de Curte până aici. Doar în situația în care prin sesizarea formulată, petenta reclamantă ar fi solicitat acordarea sporului de 15% de care beneficiază colegii în raport de care se socotește discriminată, s-ar fi pus problema incidenței deciziei Curții Constituționale analizate și, implicit, a adoptării soluției de necompetență materială. Acest conținut l-a avut forma inițială a sesizării petentei reclamante, însă tocmai în considerarea Deciziei CC nr 997/2008, petenta și-a precizat sesizarea în fața CNCD la data de 24.10.2014, în forma mai sus arătată de Curte. Astfel, prin Decizia nr 997/2008 Curtea Constituțională a constatat că dispozițiile art 20 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 sunt neconstituționale, în măsura în care sunt interpretate în sensul că acordă Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării competența ca, în cadrul activității sale jurisdicționale, să anuleze ori să refuze aplicarea unor acte normative cu putere de lege, considerând că sunt discriminatorii, și să le înlocuiască cu norme create pe cale judiciară sau cu prevederi cuprinse în alte acte normative.

35. Art 20 alin 3 din OG nr 137/2000 are în vedere dreptul persoanei care se consideră discriminată de a solicita CNCD și înlăturarea consecințelor faptelor discriminatorii și restabilirea situației anterioare. Prin urmare, aceste prevederi legale au fost constatate neconstituționale, însă doar în măsura în care sunt interpretate în sensul că acordă CNCD competența ca, în cadrul activității sale jurisdicționale, să anuleze ori să refuze aplicarea unor acte normative cu putere de lege, considerând că sunt discriminatorii, și să le înlocuiască cu norme create pe cale judiciară sau cu prevederi cuprinse în alte acte normative.

Cu alte cuvinte, interpretarea corectă a Deciziei Curții Constituționale și la care ar fi trebuit să ajungă și CNCD este aceea potrivit căreia CNCD nu are competența jurisdicțională, ca urmare a constatării faptei discriminatorii, de a refuza sau anula aplicarea unor acte normative cu putere de lege, apreciate discriminatorii, și de a le înlocui cu altele create pe cale judiciară sau cuprinse în alte acte normative. Este tocmai tărâmul emiterii Recomandărilor CNCD pentru a arăta celorlalte autorități publice sau puteri în stat constatarea existenței de către CNCD a

faptelor de discriminare și a le propune/recomanda acestora adoptarea demersurilor, soluțiilor legale/legislative pentru înlăturarea consecințelor acestor fapte discriminatorii.

Luând act de cele menționate la pct 27 și având în vedere prevederile art. 28-32 din Procedura internă de soluționare a petițiilor în fața Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, referitor la excepția necompetență materială a CNCD invocată din oficiu și de reclamantul Ministerul Justiției precum și la excepția lipsei calității procesuale pasive ridicată de reclamantul Parlamentul României - Senatul, CNCD se va pronunța prioritar cu privire la aceste aspecte.

36. Pentru toate aceste considerente, în baza art 20 alin 9 din OG nr 137/2000 coroborat cu art 8 alin 1 și art 18 alin 1 din legea nr 554/2004, Curtea a admis în parte primul capăt de cerere al acțiunii reclamantei în contradictoriu cu pârâțul Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării și a anulat în parte Hotărârea nr 38/21.01.2015 dată de CNCD în dosarul nr. 543/2014, în ceea ce privește primele două capete de cerere din sesizarea precizată a reclamantei. În consecință, a obligat pârâțul CNCD să soluționeze, prin hotărâre, sesizarea precizată a reclamantei având nr. 6149/12.09.2014 (respectiv primele două capete de cerere), în sensul de a se statua dacă există sau nu discriminarea invocată și în sensul aprecierii asupra sesizării sau nu a autorităților competente. Curtea a menținut Hotărârea nr 38/21.01.2015 dată de CNCD în dosarul nr. 543/2014 în ceea ce privește capătul de cerere din sesizarea precizată a reclamantei referitor la acordarea daunelor morale

37. Potrivit dispozițiilor art. 63 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor „(1) Colegiul director se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond care nu mai necesită, în tot sau în parte, analizarea în fond a petiției.(2) Excepțiile vor putea fi unite cu fondul dacă este nevoie să se administreze dovezi în legătură cu soluționarea în fond a petiției”. În ceea ce privește prezenta cauză, s-a invocat din oficiu excepția necompetenței materiale a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, conform art. 28 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor care prevede că „Membrii Colegiului director, din oficiu, pot ridica excepția de necompetență atunci când, în mod vădit, constată că petiția formulată nu este de competența Consiliului, potrivit prevederilor O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, asupra căreia Colegiul director trebuie să se pronunțe cu prioritate.

38. CNCD va respinge excepția necompetenței materiale ridicată din oficiu și de către reclamant, în considerarea celor cuprinse în motivarea sentinței pronunțate de instanța.

39. Pe fondul cauzei, Colegiul director va reține următoarele:

O.G. nr. 137/2000, la art. 2 alin. 1 prevede: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

40. Analiza diferențierii se realizează prin compararea a două situații (art. 1 alin. 3 al O.G. nr. 137/2000: „exercitarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoane aflate în situații comparabile”).

41. Prin nediferențiere, judecătorii Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) înțeleg în primul rând tratamentul egal al persoanelor care se află în situație similară sau

analoagă: „art. 14 protejează persoanele plasate în situație similară” (Marckx împotriva Belgiei, 13 iunie 1979, §32) sau „analoagă” (Van der Mussel împotriva Belgiei, 23 noiembrie 1983, §46) ori „relevant similară” (Fredin împotriva Suediei, 18 februarie 1991, §60), ulterior fiind utilizată sintagma „analoagă ori relevant similară” (Sheffield și Horsham împotriva Regatului Unit, 30 iulie 1998, §75).

42. Fapta de discriminare este determinată de existența unui criteriu, iar între acest criteriu și faptele imputate reclamatului trebuie să existe un raport de cauzalitate.

Criteriile enumerate de O.G. nr. 137/2000 sunt doar ilustrative, nu exhaustive, precizând „sau oricare alt criteriu”, însă aceste criterii, conform cazuisticii CEDO, trebuie să reprezinte caracteristici personale pe baza cărora persoane sau grupuri de persoane pot fi deosebite unele de altele (Kjeldsen, Busk Madsen și Pedersen împotriva Danemarcei, 7 decembrie 1976, §56). „Art. 14 nu protejează împotriva oricărui tratament diferențiat ci doar împotriva aceluia care se bazează pe o caracteristică identificabilă, obiectivă sau personală ori pe «statut», pe baza cărora o persoană sau un grup de persoane se diferențiază între ele” (Clift împotriva Regatului Unit, 13 iulie 2010, §55), menționând că noțiunea „orice altă situație” trebuie să se interpreteze cât mai larg posibil (Clift împotriva Regatului Unit, 13 iulie 2010, §56-61), cu atât mai larg cu cât dreptul atins este considerat a fi mai important (Clift împotriva Regatului Unit, 13 iulie 2010, §62).

43. Colegiul Director se va raporta și la dispozițiile Convenției Europene a Drepturilor Omului, care la art.14 dispune că "Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție, trebuie să fie asigurată fără nici un fel de deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație".

De asemenea, Protocolul nr.12 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care la art.1 dispune interzicerea generală a discriminării, respectiv paragraful 1 "Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege trebuie să fie asigurată fără nici un fel de discriminare bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație" și paragraful 2 "Nimeni nu va fi discriminat de o autoritate publică, pe baza oricăruia dintre motivele menționate la paragraful 1".

44. În același sens, Curtea Europeană de Justiție a statuat că principiul egalității exclude ca situațiile comparabile să fie tratate diferit și situațiile diferite să fie tratate similar, cu excepția cazului în care tratamentul este justificat obiectiv.

Dispozițiile legale care instituie un tratament diferențiat sunt: (2) Compensațiile tranzitorii se pot acorda doar persoanelor care la data de 31 decembrie 2010 beneficiau de sporurile pentru care se acordă aceste compensații.

45. Astfel, suntem în prezența încălcării principiului plății egale pentru muncă de valoare egală, parte a dreptului la nediscriminare prevăzut art. 16 alin. (1) corborat cu art. 41 în Constituția României. Dreptul la muncă cuprinde principiul plății egale pentru muncă de valoare egală.

În analiza încălcării dreptului la plată egală pentru muncă de valoare egală, ca parte a dreptului la muncă, trebuie să avem în vedere natura sporului de doctorat. Astfel, sporul de doctorat este un supliment de remunerare acordat de angajator pentru obținerea unui grad superior de calificare a angajatului.

46. Calificarea academică (titlul de doctor sau doctor docent) presupune că, angajatul a dobândit deprinderi și cunoștințe aprofundate într-un domeniu de studiu, care asigură un plus

de valoare muncii prestate de acesta. Sporul de doctorat poate fi comparat cu sporul de vechime, care presupune dobândirea de experiență profesională prin care angajatul poate oferi un plus de valoare muncii sale (a se face distincție între sporul de vechime și cel de fidelitate).

47. Aplicarea “etapizată” a legii produce diferențieri între persoanele aflate în situații similare, chiar identice, în prezent. Motivația instituțiilor abilitate să propună armonizarea legislației trebuie să fie fermă și legală. Astfel, este mai mult decât corect să acorzi tuturor acest drept ori să nu îl acorzi nimănui.

48. Prin decizia nr. 742 din data de 30 martie 2017, Curtea de Apel Ploiești a stabilit că suma compensatorie reprezentând sporul pentru titlul de doctor în filologie se va acorda începând cu data obținerii titlului de doctor.

S-a reținut că art.5 alin.11 din Legea 71/2015 trebuie interpretat în lumina Deciziei nr. 21/2016 privind examinarea recursului în interesul legii a Înaltei Curți. Astfel, în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1002 din 13 decembrie 2016 a fost publicată Decizia nr. 21/2016 privind examinarea recursului în interesul legii formulat de către Avocatul Poporului vizând „interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 30 alin. (6) și art. 48 alin. (1) pct. 7 din Legea-cadru nr. 330/2009 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, art. 4 alin. (1), art. 6 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2010 privind unele măsuri de reîncadrare în funcții a unor categorii de personal din sectorul bugetar și stabilirea salariilor acestora, precum și alte măsuri în domeniul bugetar, cu modificările și completările ulterioare, art. 1 alin. (5) din Legea nr. 285/2010 privind salarizarea în anul 2011 a personalului plătit din fonduri publice, art. 8 din anexa nr. 5 a Legii nr. 63/2011”.

Înalta Curte a considerat că se impune admiterea recursului, pronunțând următoarea soluție: „Admite recursul în interesul legii formulat de Avocatul Poporului și, în consecință, stabilește că: În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 30 alin. (6) și art. 48 alin. (1) pct. 7 din Legea nr. 330/2009, art. 4 alin. (1), art. 6 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2010, art. 1 alin. (5) din Legea nr. 285/2010 și art. 8 din anexa nr. 5 a Legii nr. 63/2011, au dreptul la sume compensatorii persoanele care au dobândit titlul de doctor după intrarea în vigoare a Legii nr. 330/2009”.

Așa fiind, văzând și disp. art. 480 Cod pr. civilă, Curtea a admis apelul și a schimbat în partesentința în sensul că suma compensatorie reprezentând sporul pentru titlul de doctor se va acorda începând cu data obținerii titlului.

49. Astfel, Colegiul director va constata că fapta sesizată de către petentă, constituie o faptă de discriminare, conform celor expuse de art.2 alin. 1 din OG nr.137/2000, republicată, ce constă într-o diferență salarială, chiar dacă aceasta derivă dintr-un spor - supliment la salariu, care nu mai este prevăzut (totuși acest drept a fost inclus în salariu); dreptul încălcat este dreptul la un salariu egal, pentru muncă egală; situația comparabilă conform analizei, constă în acei colegi care au beneficiat de sporul în speță, inclus în salariu, după data de 01.01.2010; criteriul de discriminare, conform celor expuse de art. 2 alin. 1 din OG nr.137/2000 republicată (... sau orice alt criteriu ...), în speța de față constă în criteriul timp, prin lege făcându-se o departajare clară, între cei care au beneficiat de sporul în discuție și cei care nu mai pot beneficia de acesta, în ce privește cuantumul salariului; efectul creat constă, fără discuții, în existența unei diferențe salariale între persoane care au aceleași atribuții, competențe sau nivel de studii/pregătire profesioanlă; legătura de cauzalitate dintre criteriu și faptă este directă, în sensul în care momentul dobândirii titlului de doctor în drept a avut o consecință directă

asupra nivelului salariului, conform modificărilor legislative.

50. Conform prevederilor O.G. nr. 2 din 2001, art. 5 alin. 2 lit. a, coroborată cu art. 6 și art. 7, Colegiul director aplică sancțiunea de avertisment față de Ministerul Justiției, Tribunalul Vrancea și Curtea de Apel Galați.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Respinge excepția necompetenței materiale a CNCD;
2. Se întrunesc elementele constitutive ale faptei de discriminare potrivit art.2 alin. 1 din OG nr.137/2000.
3. Se aplică sancțiunea cu avertisment față de Ministerul Justiției, Tribunalul Vrancea și Curtea de Apel Galați, conform art. 5 alin. 2 lit. a, coroborată cu art. 6 și art. 7 din O.G. nr. 2 din 2001;
4. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților:
 - a).
 - b). Ministerul Justiției, cu sediul în București, str. Apolodor, nr. 17, sector 5;
 - c). Curtea de Apel Galați, cu sediul în Galați, str. Brăilei, nr. 153, Județul Galați;
 - d).Tribunalul Vrancea, cu sediul în Focșani, str. Republicii, nr. 96, Județul Vrancea;
 - e).Guvernul României, cu sediul în București, Piața Victoriei, nr. 1, Sector 1, București;
 - f). Parlamentul României, cu sediul în București, str. Izvor 2-4, Sector 5, București.

VI. Modalitatea de plată a amenzii:

Nu este cazul.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată online în data de 25.11.2020 au fost: ASZTALOS CSABA FERENC – Membru, DIACONU ADRIAN – Membru, HORIA GRAMA – Membru, HALLER ISTVÁN – Membru, CRISTIAN JURA – Membru, LAZĂR MARIA – Membru, MARIA MOȚA – Membru, OLTEANU CĂTĂLINA – Membru, POPA CLAUDIA SORINA

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 din 24.03.2020.

**ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiul Director,
Președinte CNCD**

Data redactării: 25.11.2020

Redactată și motivată: M.M. și M.M

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.